רח' עוזיאל 41 ב"ב

פרשת ויצא

מאמר השבוע
הנהגות מרן
שאלות ותשובות
מעבר לסגולה
לאשת החיל
פנינים מהפרשה
סיפור לשבת

'הִסְתַּכְּלוּת חִיּוּבִית'

חָשׁוּב מְאֹד לְחַפֵּשׂ חָבֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'הִסְתַּכְּלוּת חִיּוּבִית' עַל הַחַיִּים, עַל הָעוֹלָם, חָבֵר כָּזֶה שֶׁמַּבִּיט וְרוֹאֶה רַק אֶת הַיֹּפִי שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁבָּרָא ה' יִתְבָּרַךְ, אֶת הַחֲלָקִים הַטּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ בַּשֵּׁנִי. כִּי הַהֶרְגֵּל הַזֶּה שֶׁל 'הִסְתַּכְּלוּת חִיּוּבִית' הוֹפֵךְ לַטֶּבַע שֶׁלּוֹ, עַד שֶׁגַּם בַּפְּנִימִיּוּת שֶׁלּוֹ הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁכָּל מַה שֶּׁמִּסְתַּכְּלִים נָאֶה וְיָפֶה - וְהוּא יַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

לֹא נִרְאֶה לָנוּ מַעֲשִׂי? יָכוֹל לִהְיוֹת, אֲבָל אֲנַחְנוּ חַיָּבִים אֶת זֶה לְעַצְמֵנוּ.

פְּעָמִים רַבּוֹת, בְּמַהֲלַךְ שִׂיחָה עִם חָבֵר טוֹב, נִתְפָּלֵא לִרְאוֹת עַד כַּמָּה צוֹרֶת הַחֲשִׁיבָה שֶׁלָּנוּ מֻטְעֵית, אֲנוּ נָבִין עַד כַּמָּה אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים טוֹבִים, כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת יֵשׁ בָּנוּ. פִּתְאֹם נָשִׂים לֵב אֶל הָעוֹלָם שֶׁלָּנוּ שֶׁהוּא נִבְרָא כְּדֵי שֶׁנִּתְעַנֵּג עַל ה', כַּמָּה הוּא נִפְלָא, כַּמָּה טוֹב יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ...

כְּכָל שֶׁשְּׁנֵי הַחֲבֵרִים מְדַבְּרִים עַל זֶה יוֹתֵר, הֵם מִתְרַגְּלִים יַחַד לַחְשֹׁב וּלְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּצוּרָה נְכוֹנָה, וְהַדְּבָרִים נִכְנָסִים לַתַּת מוּדָע, וְכָךְ הוּא מֵצִיף אֶת הַמּוּדָע בְּמַחְשָׁבוֹת תִּקְנִיּוֹת וּבְרִיאוֹת, וְהַהַרְגָּשָׁה הַכְּלָלִית שֶׁלָּהֶם מִשְׁתַּפֶּרֶת עִם הַזְּמַן.

"דֶּרֶךְ אֲמוּנָה בָּחָרְתִּי"

בְּסֵפֶר זֶה אֶשְׁתַּדֵּל בְּעֶזְרַת ה' לְנַפֵּץ אֶת צוּרַת הַחֲשִׁיבָה הַמֻּטְעֵית, שֶׁחֵלֶק גָּדוֹל מֵאִתָּנוּ סוֹחֵב עִמּוֹ עוֹד מִימֵי יַלְדוּתוֹ, וְזֶה - 'בְּכֹחַ הָאֱמוּנָה בְּבוֹרֵא עוֹלָם'. אֲבָל אֶשְׁתַּדֵּל לְנַסּוֹת לְחַדֵּד יוֹתֵר אֶת הַהֶכְרוּת שֶׁלָּנוּ עִם ה' יִתְבָּרַךְ, לֹא רַק לָדַעַת שֶׁהוּא קַיָּם, אֶלָּא גַּם לָדַעַת שֶׁהוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ אַהֲבָה עֲצוּמָה, וְהוּא שׁוֹמֵר וּמַשְׁגִּיחַ עָלֵינוּ בְּכָל עֵת... וּבְמִיֻּחָד, אִם אֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים וּבוֹטְחִים בּוֹ, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ הוּא הַמַּחְלִיט הַבִּלְעָדִי עַל כָּל דָּבָר שֶׁקּוֹרֶה בְּמַהֲלַךְ הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ...

אֵין בִּלְבִּי סָפֵק, שִׁכְּכֹל שֶׁהַהֶכְרוּת שֶׁלָּנוּ עִם ה' יִתְבָּרַךְ תִּגְבַּר - כָּךְ תִּכָּנֵס הַשַּׁלְוָה לִלְבֵּנוּ, כָּךְ נֵדַע לְהַעֲרִיךְ אֶת עַצְמֵנוּ וְאֶת הַשֵּׁנִי טוֹב יוֹתֵר...

יְדוּעָה מְלִיצַת הַחָכָם, הַמַּלְיִץ הַגָּדוֹל ר' יְדַעְיָה הַפְּנִינִי, בְּסֵפֶר בְּחִינַת עוֹלָם (פֶּרֶק ח):

"הָעוֹלָם יָם זוֹעֵף, רַב מְצוּלָה, רְחַב יָדַיִם. וְהַזְּמַן גֶּשֶׁר רָעוּעַ בָּנוּי עָלָיו" - הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לְיָם שֶׁהוּא סוֹעֵר וְזוֹעֵף, וּמְצוֹלָתוֹ וְעָמְקוֹ רַב, וְהוּא רָחָב מְאֹד, אֲשֶׁר אִם יִפֹּל בְּתוֹכוֹ אָדָם, לֹא בְּמְהֵרָה יִנָּצֵל... וְהַזְּמַן שֶׁאָדָם חַי בָּעוֹלָם הוּא מְעַט, כְּמוֹ גֶּשֶׁר רָעוּעַ שֶׁעַל גַּבֵּי הַיָּם, שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם יָמִים רַבִּים...

בְּמַהֲלַךְ הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ שְׁמַעְנוּ עַל אֲסוֹנוֹת קָשִׁים, וּפְעָמִים אַף הִכַּרְנוּ מַכָּרִים שֶׁנִּפְגְּעוּ חָלִילָה כְּתוֹצָאָה מִתְּאוֹנָה, מַחֲלָה, אוֹ אֵיזֶה פֶּגַע רַע. מִטְבָּעֵנוּ חוֹשְׁשִׁים אָנוּ שֶׁלֹּא יִקְרֶה לָנוּ אוֹתוֹ אָסוֹן שֶׁשָּׁמַעְנוּ עָלָיו. גַּם אִם לֹא אָמַרְנוּ זֹאת לְאַף אֶחָד, בְּתוֹךְ הַלֵּב עוֹבֶרֶת לָהּ מַחֲשָׁבָה שֶׁל פַּחַד וַחֲרָדָה - 'שֶׁלֹּא נִפָּגַע'.

אֲבָל חָשׁוּב שֶׁנִּשְׁאַל אֶת עַצְמֵנוּ - מַדּוּעַ אֲנַחְנוּ חוֹשְׁשִׁים? הַאִם זֶה קוֹרֶה חָלִילָה לְכֻלָּם? לְכַמָּה אֲחוּזִים בָּאוּכְלוֹסִיָּה קוֹרִים דְּבָרִים כָּאֵלֶּה?

לָאַחֲרוֹנָה רָאִיתִי מֶחְקָר סָטָטִיסְטִי שֶׁגִּלָּה, שֶׁהַגִּיל הַמְמֻצָּע לְאוֹרֶךְ יָמִים בְּמְדִינַת יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל 'שְׁמוֹנִים וְשָׁלוֹשׁ'. כְּלוֹמַר, רוֹב מֻחְלָט שֶׁל הָאֲנָשִׁים חַיִּים עַד זִקְנָה וְשֵׂיבָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוֹרִיד חָכְמָה לָעוֹלָם לִיצֹר תְּרוּפוֹת שֶׁמּוֹעִילוֹת מְאֹד לְאֵיכוּת הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, וְכָךְ הַמְּמֻצָּע שֶׁל אוֹרֶךְ הַחַיִּים עוֹלֶה יוֹתֵר.

הַאִם נָכוֹן הַדָּבָר לְהִתְרַכֵּז דַּוְקָא בְּאוֹתוֹ אָחוּז קָטָן שֶׁנִּפְגַּע, וְכָל הַזְּמַן לְחַיּוֹת בְּהַרְגָּשָׁה שֶׁהוֹלֵךְ לְהִלָּקֹחַ לִקְרוֹת אָסוֹן וְכַדּוֹמֶה, אוֹ מֵאִידָךְ לְהִתְרַכֵּז בָּרֹב הַמֻּחְלָט שֶׁבָּרוּךְ ה' חַיִּים בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים???

אָז מַדּוּעַ אֲנוּ חוֹשְׁשִׁים?

אֵיכוּת חַיִּים

הַיֵּצֶר הָרָע מִתְגַּבֵּר עָלֵינוּ וְדוֹאֵג לְהַדְגִּישׁ בְּפָנֵינוּ 'כָּל הַזְּמַן' רַק אֶת הַסַּכָּנוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, שֶׁנַּחְשֹׁשׁ תָּמִיד לִבְרִיאוּתֵנוּ - וְשֶׁלֹּא נִפָּגַע חַס וְשָׁלוֹם מִכָּל מִינֵי פֶּרְעָנֻיּוֹת הַבָּאוֹת לָעוֹלָם. וְהָעִקָּר, שֶׁלֹּא נִתְבּוֹנֵן בְּאֵין סוֹף 'נְקֻדּוֹת אוֹר' שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, וְשֶׁלֹּא נִרְאֶה אֶת כָּל הַטּוֹב וְהַחֶסֶד שֶׁעֹשֶׂה וְעוֹשֶׂה עִבּוּרֵנוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ.

תַּפְקִידֵנוּ בָּעוֹלָם לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל חֲצִי הַכּוֹס הַמְּלֵאָה, לְשַׁנֵּן וּלְחַדֵּד לְעַצְמֵנוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים יֵשׁ בָּעוֹלָם, אֵיךְ שֶׁבְּכָל יוֹם מִילְיַארְדִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם חוֹזְרִים בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים לְבֵיתָם, וְהֵם מַאֲרִיכִים יָמִים בְּנַחַת וְשַׁלְוָה, וּכְכָל שֶׁנַּרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ לְהִתְרַכֵּז בָּאֲנָשִׁים הַבְּרִיאִים, בְּעֶזְרַת ה' נִזְכֶּה לְחַיִּים אֵיכוּתִיִּים וּמְאֻשָּׁרִים יוֹתֵר.

מְסַפְּרִים עַל שְׁנֵי יְהוּדִים שׁוֹאֲבֵי מַיִם שֶׁחָיוּ בְּאַחַת הָעֲיָרוֹת, וּשְׁנֵיהֶם עָשׂוּ אֶת אוֹתָהּ הָעֲבוֹדָה בְּדִיּוּק - גָּרְרוּ אֶת דְּלָיֵי הָעָנָק הַכְּבֵדִים אֶל הַבְּאֵר שֶׁמִּחוּץ לָעֲיָרָה, מִלְּאוּ אוֹתָם בְּמַיִם, מָשְׁכוּ אוֹתָם לְמַעְלָה בְּעֶזְרַת חֶבֶל, וְנָשְׂאוּ אֶת הַדְּלָיִים הַכְּבֵדִים כְּדֵי לְחַלֵּק אֶת הַמַּיִם לְכָל תּוֹשָׁבֵי הָעֲיָרָה. שְׁנֵיהֶם הָיוּ זְקֵנִים, אוּלָם עָשׂוּ אֶת מְלַאכְתָּם מִיֵּדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

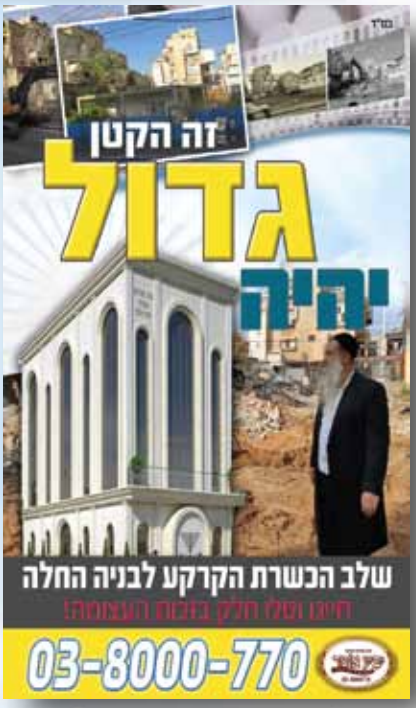
כְּשֶׁנִּשְׁאַל אֶחָד מִשּׁוֹאֲבֵי הַמַּיִם כֵּיצַד עָבְרוּ עָלָיו חַיָּיו? הוּא חִיֵּךְ וְאָמַר: "בָּרוּךְ ה', חַיַּי נִפְלָאִים! אֲנִי מוֹדֶה לַה' עַל כָּךְ שֶׁהוּא נוֹתֵן לִי אֶת הַכּוֹחוֹת לַעֲשׂוֹת אֶת מְלַאכְתִּי נֶאֱמָנָה מִיֵּדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ. אֲנִי נֶהֱנֶה לְסַפֵּק מַיִם לְאֲנָשַׁי הָעֲיָרָה, וְגַם הֵם וַדַּאי נֶהֱנִים מִן הַמַּיִם".

אַךְ כַּאֲשֶׁר נִשְׁאַל שׁוֹאֵב הַמַּיִם הַשֵּׁנִי - שֶׁעָשָׂה אֶת אוֹתָהּ עֲבוֹדָה בְּדִיּוּק - כֵּיצַד עָבְרוּ עָלָיו חַיָּיו? הוּא נֶאֱנַח וְאָמַר: "חַיַּי אֵינָם חַיִּים! אֵינֶךָּ רוֹאֶה בְּעַצְמְךָ כַּמָּה קָשֶׁה עֲבוֹדָתִי?? כְּבָר אֵין לִי כֹּחַ לָשֵׂאת אֶת הַדְּלָיִים הַכְּבֵדִים הָלְלוּ בְּכָל יוֹם מֶחָדָשׁ. אֵינֶנִּי מֵבִין מַדּוּעַ לֹא יְכוֹלִים כָּל הָאֲנָשִׁים לִשְׁאֹב מַיִם בְּעַצְמָם! מַדּוּעַ אָדָם זָקֵן כָּמוֹנִי צָרִיךְ לַעֲבֹד קָשֶׁה כָּל כָּךְ?!".

"אֵיכוּת חַיָּיו שֶׁל הָאָדָם, הִיא תּוֹצָאָה שֶׁל הָאֹפֶן שֶׁבּוֹ הוּא בּוֹחֵר לִרְאוֹת אוֹתָם".

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת\ לברכה\רפואה \הצלחה בטל:03-8000770
פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17 , סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

בית אומר

בראשות הגאון רבי יצחק כהן שליט"א

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

נא לשמור על קדושת הגליון

שאלות ותשובות

מאת מורנו הרה"ג יצחק הכהן שליט"א

שאלה: אני רופא במשמרות בבית חולים, האם מותר לי לנסוע לשם בשבת ע"י נהג יהודי, או שצריך בדווקא נהג גוי?

תשובה: היות ויודע מראש שיצטרך להיות בבית חולים (וממילא מה שאינו נוסע בערב שבת לעשות שם שבת זה בגלל שלא נח לו) אין היתר ליסוע ע"י יהודי אלא רק ע"י נהג גוי. ורק אם קרה אונס שהוזעק לבית החולים בפתע וכדומה, מותר ומצווה גם לו ליסוע בעצמו, וכמש"כ מרן בסי' שכח.

שאלה: כבוד הרב מה מברכים על הקשת?

תשובה: ברוך אתה ה' אלוקינו וכו' זוכר הברית נאמן בבריתו וקיים במאמרו ולא יסתכל בה הרבה, מרן סי' רכ"ט.

שאלה: כבוד הרב אני גר באחד מהישובים ואני מסתובב עם אקדח, האם מותר להסתובב איתו גם בשבת למרות שזה לא תמיד פיקוח נפש כי יש שמירה מסביב, בטענה שזה נותן לי תחושת ביטחון?

תשובה: אם יש עירוב במושב מותר להסתובב גם אם אין חשש פיקוח נפש, דכלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטל לצורך גופו (וכמו כאן שמסתובב עם אקדח שמא יצטרך אותו) ומקומו. ועוד יש אומרים שאקדח בימינו שמשמש בעיקר להרתעה או תחושת ביטחון, נחשב ככלי שמלאכתו להיתר (עיין פסקי תשובות סי' שא), וה' שומר על עמו ישראל.

שאלה: באיזה גיל ילד קטן יכול להניח תפילין?

תשובה: לפי מרן (סי' לז סעי' ג) קטן שיודע לשמור עצמו בנקיות עם התפילין, והיינו לא לישון איתם וכדו', חייב אביו לחנכו להניח תפילין. וכתב מרן רבינו עובדיה אפילו בגיל 11 או 12. והאשכנזים נהגו רק חודש או חודשיים לפני הבר מצווה. וכמו שכתבו הרמ"א והמשנ"ב שם (הלכה ברורה, שם).

מעבר לסגולה

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

עֲשׂוֹ נופל ביד בני רחל

לידת יוסף הצדיק

בפרשתנו מוזכרות עשרים שנות העבודה של יעקב בבית לבן, כאשר ארבע עשרה שנה עבד על מנת לשאת את בנותיו ועוד שש שנים בצאנו של לבן. התורה מציינת שיעקב אבינו מקבל את ההחלטה שהגיע הזמן לשוב לבית הוריו רק לאחר לידתו של יוסף, כמו שכתוב (בראשית ל, כה) "ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף, ויאמר יעקב אל לבן, שלחני ואלכה אל מקומי ולארצי". שואלת הגמרא (בבא בתרא קכג ע"ב) מדוע דווקא כשנולד יוסף החליט יעקב לשוב לארצו? ומשיבה הגמרא, שיעקב אבינו ברח לבית לבן מפני כעסו של עשו, כעת שנולד יוסף לא חשש יעקב מעשו, ומדוע? אומר רבי שמואל בר נחמני, יעקב אבינו ידע שאין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף, שנאמר (עובדיה א, יח) "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש" עד כאן דברי הגמרא. שואל ה'זרע שמשון' (ויצא אות יז) מה מיוחד בבני רחל וביוסף הצדיק, שרק הם יכולים להתמודד מול עשו.

גדולה לגדול וקטנה לקטן

מבאר ה'זרע שמשון' שרחל אמנו הייתה מיועדת מראש ליעקב אבינו, וכך היו אומרים העולם: 'קטנה' שהיא רחל, 'לקטן' ליעקב שהוא הקטן. ו'גדולה לגדול' היינו לאה הגדולה, ראויה היא לעשו שהוא הגדול. נמצא שרחל מעולם לא הייתה שייכת לעשו, ולכן רק בכח בניה של רחל להתמודד מולו.

הניצחון בידי בני רחל

על פי זה ניתן לבאר מדוע כאשר הגיע עמלק מזרעו של עשו להילחם עם ישראל במדבר, ביקש משה רבינו מיהושע בן נון ללכת להילחם בעמלק. מדוע משה רבינו עצמו לא נלחם בעמלק? אלא הביאור, שמשה רבינו היה משבט לוי מבני לאה, ואילו יהושע בן נון היה משבט אפרים מבני יוסף בנה של רחל, וידע משה רבינו שרק בכחם של בני רחל לנצח את זרעו של עשו, ולכן נעמד הוא בתפילה בעוד שיהושע נלחם בעמלק.

נישואי שתי אחיות

מבאר ה'זרע שמשון' שיעקב אבינו זיהה כח מיוחד כבר מעת לידתו של יוסף, שדרכו ניתן להתמודד מול עשו. והסיבה לכך תבואר בהקדים עניין אחר, והוא שעד לידתו של יוסף היה מקונן החשש בליבו של יעקב, שמא עבר על חטא שנשא שתי אחיות. שהרי לאחר מתן תורה הקב"ה עתיד לאסור לשאת שתי אחיות, ומכיוון שהאבות קיימו את כל התורה גם קודם מתן תורה, חשש יעקב שייחשב לו הדבר כחטא, וממילא יהיה לעשו את היכולת הרוחנית לגבור עליו ודווקא בגלל עבירה זו חשש יעקב שיתגבר כחו של עשו

חייליו של דוד המלך

מבארת הגמרא (קידושין עו ע"ב) שעניין הייחוס בעם ישראל הוא ראשון במעלה המראה על קדושת עם ישראל, ולכן יש לבדוק את ייחוסו של האדם במידה ומוצעים לו תפקידים מסוימים, או אם רוצים לבוא עמו בקשרי שידוכין וכדומה. אך ישנם תפקידים שאם אדם מכהן בהם אין צורך לבדוק את ייחוסו, מאחר שכבר בדקו את ייחוסו בטרם התקבל לאותו תפקיד, ועצם זה שהוא נושא תפקיד זה, מראה על ייחוסו הראוי. אחד מן התפקידים הנחשבים שאין צורך לבדוק את ייחוסו של אותו אדם אם כיהן בהם, אלו הם 'חיילותיו של דוד המלך'. דוד המלך הקפיד מאוד שחייליו לא יהיו רק לוחמים מיומנים ויראי ה', אלא שיהיה להם גם ייחוס ראוי.

ומדוע ראה דוד המלך בדבר זה תנאי כניסה לצבאו? מבאר רב יהודה בשמו של רב, משום שאדם שיש לו ייחוס, יש לו זכות אבות, וממילא זכות האבות של החיילים תסייע להם לנצח במלחמה. נמצינו למדים מדוד המלך, שעל היוצאים למלחמה להיות בעלי ייחוס ראוי, שאם לא כן הרי הם בסכנה להפסיד במלחמה.

נישואי יעקב ברחל היו בהיתר

ועל פי יסוד זה מבאר ה'זרע שמשון', שבני עשו נופלים דווקא בידיה של בני רחל, משום שעל ידי זה מגלה הקב"ה לכל העולם שנישואיו של יעקב ברחל היו בהיתר, כיצד? שהרי אם חלילה היה ליעקב אבינו עוון בנשיאת שתי האחיות, אזי גם כשהיה יוצא למלחמה ומנצח את עשו, היו אומרים שניצחונו של יעקב אינו משום שאין בידו עוון, אלא אף על פי שהיה בידו עוון בכל זאת ניצח משום שעשה תשובה, ומכל מקום היה עוון בידו על נישואין אלו.

המשך בעמ' האחרון

חדש!!! הושלמה הסידרה 'מעבר לסגולה'

יצא לאור חלק ב'

הכמות מוגבלת – כל הקודם זוכה

ניתן להשיג בחנויות המובחרות

או ב'הידברות' 073-222-1250

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

חָצִיו חַיָּב וְחָצִיו זַכַּאי

חַז"ל אָמְרוּ (קִדּוּשִׁין מ ע"א) "לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עַצְמוֹ חֶצְיוֹ חַיָּב וְחֶצְיוֹ זַכַּאי. עָשָׂה מִצְוָה אַחַת - אַשְׁרָיו, שֶׁהִכְרִיעַ עַצְמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת". גִּישָׁה זוֹ נְכוֹנָה גַּם בְּאָדָם שֶׁהִרְבָּה לִפְשֹׁעַ. גַּם אָדָם כָּזֶה צָרִיךְ לִרְאוֹת בְּעַצְמוֹ שֶׁחֶצְיוֹ זַכַּאי, וְזֹאת עַל מְנָת שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ וְיַחְשֹׁב: "כַּאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אָבָדְתִּי". אָדָם שֶׁזּוֹכֵר תָּמִיד שֶׁהוּא רַק חֶצְיוֹ, יִדְאַג כָּל הַזְּמַן לְהַרְבּוֹת בְּתוֹרָה, בְּמִצְוֹות וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

מָרָן רַבֵּנוּ עוֹבַדְיָה יוֹסֵף זַצ"ל רָגִיל הָיָה לְסַפֵּר בְּדַרְשׁוֹתָיו, שֶׁפַּעַם נִגַּשׁ יְהוּדִי לָרַב וּשְׁאָלוֹ: "כְּבוֹד הָרַב, אֵיךְ נֶחְשָׁב אֲנִי אֲצָל כְּבוֹדוֹ - צַדִּיק אוֹ רָשָׁע?". "חֲצִי חַיָּב וַחֲצִי זַכַּאי" - הֱשִׁיבוֹ הָרַב - "וְאִם תַּעֲשֶׂה עוֹד מִצְוָה אַחַת תִּהְיֶה זַכַּאי".

הָלַךְ אוֹתוֹ אָדָם, חִפֵּשׂ מִצְוָה לְקַיֵּם, קִיֵּם אוֹתָהּ, וְשָׁב לְאַחַר מִכֵּן לְרַבּוֹ בִּשְׂאֵלָה: "כְּבוֹדוֹ, מַה נֶּחְשָׁב אֲנִי כָּעֵת בְּעֵינֶיךָ?".

"חֲצִי חַיָּב וַחֲצִי זַכַּאי" - הֶחֱזִיר לוֹ הָרַב - "לְעוֹלָם אַל תַּחְשֹׁב שֶׁמִּשּׁוּם שֶׁעָשִׂיתָ מִצְוָה אַחַת נַעֲשֵׂיתָ זַכַּאי. לְעוֹלָם תִּרְאֶה אֶת עַצְמְךָ כַּחֲצִי זַכַּאי וַחֲצִי חַיָּב, וְתַרְבֶּה בְּעוֹד וְעוֹד זְכֻיּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים".

הָרוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ לְעוֹלָם כַּחֲצִי, מַחֲשַׁבְתּוֹ מַצִּילָה וּמְרוֹמֶמֶת אוֹתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא גּוֹרֶמֶת לוֹ לְהִתְאַמֵּץ כָּל הַזְּמַן לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ, וּלְהוֹסִיף עוֹד וְעוֹד זְכֻיּוֹת.

הַמִּלָּה "מַחֲצִית" מֻרְכֶּבֶת בְּתִחְלָתָהּ וּבְסוֹפָהּ מִן הָאוֹתִיּוֹת מ' וְת', הַמְצָטָרְפוֹת בְּיַחַד לְ"מֵת". מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם כְּדֵי שֶׁחֲלִילָה לֹא יַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁל מִיתָה רוּחָנִית וְנַשְׁמִיתִ? - יַכְנִיס בָּאֱמֶצַע אֶת הַ"חֲצִי", וְיִקְבַּע בְּעַצְמוֹ תָּמִיד שֶׁעֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ לִשְׁלֵמוּת בַּעֲבוֹדַת ה', וּלְפָנָיו עוֹד מַעֲלוֹת רַבּוֹת שֶׁעָלָיו לַעֲלוֹת וּלְהִתְעַלּוֹת בָּהֶן. כְּשֶׁיַּחְשֹׁב כָּךְ, וְיַהֲרְהֵר תָּמִיד בְּלִבּוֹ עַל הַ"חֲצִי", יִזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִן הַ"מֵת", יַהֲפֹךְ לְ"מַחֲצִית" וְיִזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וּמְתֻקָּנִים.

מתוך הספר "משכני אחריך"

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

לאשת החיל

"גדולת הדור"

פעם שמעתם מושג כזה?
למה ישנם רק גדולי דור לאורך כל השנים ואף פעם לא שמענו על גדולת הדור? התשובה היא שכל אישה של גדול אותו הדור היא וודאי צדיקה גדולה אך היא "נחבאת אל הכלים". אישה לא צריכה כבוד, לא צריכה שכולם ידעו ממעשיה, היא צנועה במקורה. נמצאת אותה אישה של גדול הדור בירכתי ביתה, מכינה אוכל כמו כל הנשים, מחליפה טיטולים ומגדלת פעוטים כמו כל הנשים, שוטפת את הרצפה ומנקה את ביתה... כמו כל הנשים... אך - מה מיוחד באותה אישה שעומדת מאחורי בעלה וגורמת לו לממש את הפוטנציאל הטמון בו בעולם הזה?
מה אנחנו צריכות ללמוד מאותן נשים צדקניות שבעליהן הגיעו לגדלות בוודאי רק בזכותן ובדחיפתן. כולנו עושות את אותה עבודה בפועל, גם הממורמרות שבנינו שעושות את עבודות הבית בפרצוף חמוץ וגם השמחות שמעריכות את הלכלוך והניקיון של בית מקדש מעט, כולן עושות את אותן מטלות. לאישה ישנן יכולות של צבא שלם.
השם יתברך נותן כוחות לאישה לגדל 17 ילדים וגם לדאוג שהבית יהיה מאורגן ומסודר, גבר בקושי יכול לטפל בילד אחד לבדו.
אך מדוע לדאוג לממש את כוחות בעלה קשה לה? כי שם יצר הרע יושב חזק. השלום בבית הוא זה שמביא את השכינה הקדושה לשרות בו ושם יצר הרע נלחם הכי חזק. יצר הרע לא יבוא לאישה וילחש לה באוזן "אל תאכילי את התינוק בלילה, שימשיך לבכות..." הרי זה לא יעבוד על ליבה הרחמן של אמא. אז הוא בא איפה שקשה יותר, בבעל.
שם היצר יכול לנגן ולהגיד "הוא ילד גדול, הוא מסתדר גם בלעדייך... תדאגי לשאר הבית, תעזבי אותו". מעלים מהאישה את הרצון האמיתי של השם, את המטרה העיקרית בבניית בית יהודי. לאחר שנים שכל הילדים יתחתנו בשעה טובה – הבעל והאישה נשארים זה מול זה בארבע עיניים וחבל מאוד אם הם לא עשו זאת עד היום, כי לעת זקנה... קצת יותר קשה לגשר על הפערים ולעבוד על המידות.
אישה שלמרות כל העיסוקים והקשיים העוברים עליה ביומיום מוצאת פנאי ומבינה את החשיבות להסתכל על צרכי בעלה – היא גדולת הדור.
אישה התומכת בבעלה, נותנת ידה בדברים החשובים לו, מכבדת תמיד ומפרגנת כשצריך, שולחת אותו ללימוד התורה הקדושה בחיוך למרות הקושי, נותנת לו הרגשה טובה במעשה ידיו – היא מטפחת את גדול הדור.
גדול הדור הספציפי שלה, כל אחד בתחומו. זה יכול להיות גדול הדור בחסד, גדול הדור בתורה, גדול הדור בעבודה. העיקר הוא מימוש הכוחות הטובים הטמונים בו. לכל בעל בעולם (לא משנה כמה יתאמץ להסתיר זאת) הכי חשוב מה אשתו חושבת עליו ועל עסקיו. הדעה הכי משמעותית בעיניו היא שלך (גם אם זה לא נראה כך), לכן אישה צריכה לשקול מילים (ומבטים) ולתת לו ברכה ומילה טובה בכל דבר חיובי שעושה, כי כל מילה (או מבט) שאינה במקומה גורמת לבעל לסגת אחורה ואחר כך קשה לו לשתף שוב. לאישה ניתנה בינה יתרה, לכן יכולה בחכמה וברמז להניא את בעלה מכיוונים פחות טובים, לפרגן יותר על החיובי ובכך להפרות את מחשבתו ועשייתו ולגרום לניצול מירב הפוטנציאל הטמון בו. למרות העסק היומיומי בבית ובילדים, חייבות אנו לשים בראש מעיינינו את שלום הבית, את היחסים עם הבעל. חובה עלינו להבין את חשיבות הדבר ועל ידי השתדלות בכך בטוחני שהשם יתברך יוסיף לנו כוחות וברכה בכל מעשה ידינו!

סיפור לשבת

לחיות בשביל האחר

רבקי נולדה משותקת עם מחלת גפיים נדירה, אשר גרמה לה ל- 100% נכות. ואמנם בגופה היתה חלשה, אבל שכלה היה מבריק ושנון והנהגותיה שופעות חן ואצילות.
הוריה ואחיותיה מאוד אהבו אותה ונהנו מחברתה, אלא שענני דאגה עבים וכהים כיסו את עין העתיד, שכן מאין ימצא שידוך טוב ומתאים לרבקי הנבונה? מיהו זה ואיזה הוא שיוכל לעמוד במשימה הלא פשוטה הזו, להתמודד מול המגבלה הקשה של נכות מלאה.
גלגל הזמן דוהר לו, והנה רבקי כבר נערה בוגרת המצליחה בלימודיה, חברותית ונעימת הליכות, ואלמלא כסא הגלגלים יכלה להיות מלכת הכיתה.
רבקי היתה נוהגת ללכת בכל שבוע לשמוע דרשה על פרשת השבוע מרב צעיר שפיו היה מפיג מרגליות. שם מצאה מזור ועידוד לנפשה, היא היתה יושבת על כסא הגלגלים בעזרת הנשים קולטת כל רעיון, ונהנית מכל רגע.

פנינים מהפרשה

"וַיֵּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי" (כח, טז)
הגמ' אומרת במסכת ברכות (נח.) שכאשר רואים כמות עצומה של אנשים – שישים ריבו (600 אלף איש, מעט פחות מהכמות שהיתה בהלווית מרן רבנו הגדול בעל היביע אומר זצ"ל) צריך לברך ברכת "חכם הרזים" משום שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן שווים.
אכן בני האדם שונים זה מזה אמנם יש דבר אחד משותף לכל אחד מהאנושות (על כל פנים למי שבריא בנפשו) והוא הרצון להצליח.
אף אחד לא אוהב להרגיש "כישרון מבוזבז"..., לכולם יש את שאיפת ההצלחה.
ופעמים, למרות כל המאמצים לא רואים תוצאות משביעות רצון.
ואם כן יש לשאול האם יש עצה שמסייעת להצלחה בחיים?
בספר "ארך אפים" כתב המחבר משפט שכדאי מאד להפנים אותו, ואם נפנים אותו הוא יעזור לנו מאד על מנת שנוכל להצליח: "כפי גודל האמונה, כך גודל ההשגחה" – אדם שחושב שכל חייו תלויים במעשיו, הקב"ה נותן לו את דרך החיים בצורה של הטבע, תעמול, תשקיע- תצליח, דרך זו גורמת בדרך כלל צער רב והרבה אכזבות ועוגמת נפש, אך הבוטח בבורא יתעלה ויודע שבעלעדיו אינו יכול כלום ה' עוזר לו מעל הממוצע, "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך", "ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך", "לישוע־תך קויתי ה'". ועוד פסוקים רבים של בטחון כתובים בס' תהלים, דוד המלך שעבר ייסורים בעולם הזה ורדיפות עד אין סוף, הכח שנתן לו את היכולת להתמודד בהצלחה, הוא כח האמונה והבטחון.
כיצד נצליח להגיע לאמונה שלימה בה'?
אחת הדרכים להגיע לאמונה וביטחון בה' היא על ידי ההתבטלות של האדם – ענוה. אדם שהוא בעל מידת הגאווה וחושב: "כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה", אין הקב"ה מסייעו וכמו שהגמ' אומרת (ברכות מג.): ואל יהלך בקומה זקופה דאמר מר המהלך בקומה זקופה אפילו ארבע אמות כאילו דוחק רגלי שכינה דכתיב (ישעיה ו-ג) "מלא כל הארץ כבודו" (ועיין עוד בספר הקדמון "אורחות צדיקים" שער הגאווה שאסף רבות מדברי רבותינו בגנותה). ושמעתי מגדול מזכה הרבים הרה"ג ר' זמיר כהן שליט"א שכל זה רמוז בפסוק שבפרשתנו:
"אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה" יעקב אבינו אומר שיש שכינה עמו בכל מקום שנמצא, ובזכות מה?
"וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי" – בזכות זה שהוא לא מייחס חשיבות לכח שלו, וכשאדם לא מייחס חשיבות לכח שלו, לא חושב-אנוכי עשיתי זאת, אלא יודע שהכל מאת ה' יתברך, השכינה שורה איתו.
ועל ידי ששורה שכינה על האדם וה' מלווהו, ודאי שיזכה להצלחה בכל מעשה ידיו. ה' יזכנו. **(הרב יוסף דהן הי"ו)**

לאחר השיעור רבים היו צובאים על פתח בית הכנסת ומבקשים בעצת הרב. גם רבקי היתה שם ישובה על כסאה ומחכה שיגיע תורה לגשת אל הרב. היא הודתה לרב על דברי התורה הנפלאים והמחזקים וגם ביקשה שהרב יברך אותה שתזכה לזיווג הגון עם בן תורה אמיתי ובעל מדות טובות.
הרב היה מברך אותה מעומק הלב, וכך היה במשך שבע שנים, עד שפעם אחת הציע לה לגשת עמו אל מורו ורבו, הרב הגאון רבי יעקב אידלשטיין שליט"א, אינה דומה ברכה של רב צעיר, כמו ברכה של גדול הדור.
למחרת נסעה רבקי עם הרב ורעייתו למעונו של גדול הדור, הגר"י אידלשטיין האזין בקשב רב לתלמידו שסיפר לו שמדובר בבחורה טובה, עם יראת שמים טהורה, חכמה ונבונה, מעלת מדות אצילות שרוצה חתן בן תורה אמיתי.
הרב עצם את עיניו ושאל אותה את שאלת המחץ: "מדוע את מחזיקה מכשיר טמא הפרוץ לכל המרעין בישין? הלוא מפורסמים הדברים שמכשיר זה, אשר נאסר ע"י כל גדולי הדור, מונע ברכה והצלחה וסייעתא דשמיא"!!!
רבקי רעדה ואמרה: "חלילה, כבוד הרב, המכשיר שלי אינו פרוץ, אלא הוא מסונן היטב ומאושר ע"י ועד רבנים. אין בוא אינטרנט אלא רק משחקים אותם התירו לי משום שאני נכה, ומעת לעת זקוקה לזה כי זה מרגיע אותי".
אמר הרב: "אמנם המכשיר שלך מסונן, אבל למראית העין רואים בחורה חרדית, צדיקה, המחזיקה מכשיר עם מסך ענק, בדיוק כמו המכשירים הטמאים, ויש בזה חשש חילול השם! לבחורה צדיקה כמוך ראוי להשתמש אך ורק במכשיר כשר למהדרין מן המהדרין ולא כשר לשליש או לרביע... דבר זה מעכב שידוכין וחבל!"
רבקי בלב כבד שלפה את המכשיר המסונן, ושברה אותו לרסיסים של רכיבי טכנולוגיה מתקדמת. דבר זה בכלל לא היה לה קל, וגדול הדור שיודע כמה קשור האדם לאייפונו, מאוד העריך את המעשה האצילי שרבקי עשתה מתוך מסירות נפש, ואמר: "אני מברך אותך שעוד לפני חג הפסח הבא עלינו לטובה, תזכי להקים בית נאמן בישראל בשעה טובה, עם חתן בן תורה ירא שמים ובעל מדות טובות". רבקי היתה אז בת 27, והיה זה בחודש טבת (כשלושה חודשים לפני פסח). המשך בעמ' האחרון

המשך מאמר הרב עמר

וכך גם היו אומרים אם היו בני לאה יוצאים למלחמה ומנצחים את עשו, שסיבת הניצחון היא משום שיעקב לא עבר שום איסור בנישואין עם לאה, ולכן בכח בניה לנצח את עשו. אך כאשר בני רחל מנצחים את עשו, כאן מתגלה הדבר שיעקב לא עשה איסור בכך שנשא גם את רחל לאחר שנשא את לאה, ולא עבר על איסור שתי אחיות. ומשום כך בניה של רחל כשרים ומיוחסים הם, ולכן בכחם לנצח את עשו. כך שבעצם ניצחונם של בני רחל על עשו התברר דבר נוסף, שנישואי יעקב בלאה וברחל לא היו באיסור, וזו הסיבה שעשו נופל דווקא בידי בני רחל, שרק אצלם מתברר דבר, בירור זה שלא עשה יעקב איסור בכך שנשא שתי אחיות נועד לפרסם את צדקותו של יעקב בעולם על ידי ניצחונם של בני רחל על זרעו של עשו, אך יעקב אבינו עצמו היה יודע מתחילה שעשה כראוי שהרי נשאת את רחל אמנו על פי ציווי ה' כמבואר בגמרא (בבא בתרא קכג ע"א).

המשך סיפור לשבת

רבה של רבקי שמע שהוצע לה שידוך מצוין, היא נפגשה עם הבחור מספר פגישות וכבר נקבע תאריך לחתונה (לפני פסח). הוא מאוד רצה לדעת מי החתן המאושר, אבל העדיף לחכות לחתונה.

הוא הגיע לשם קצת אחרי החופה, פנה למעגל הריקודים, ובלש בעיניו כדי למצוא את החתן המאושר, שללא ספק אף הוא יושב על כסא גלגלים... אלא שלא היה שום כסא גלגלים ברחבת הריקודים.

הוא עצר בחור צעיר ושאלו היכן החתן, וזה הצביע לו על בחור חסון, גבה-קומה, כבן 30, לבוש כחסיד, רוקד במלוא המרץ. חמד בחורים, מאיר עיניים, חייכן ואהוד על חבריו שהקיפוהו במעגל ענק.

הרב של רבקי ניגש לחתן והציג את עצמו, החתן שמח ואמר לו שכל השמחה שלהם כעת היא בזכותו. לאחר הריקודים החתן יצא לשוחח עם הרב וכך סיפר:

לפני כחמש שנים תקפה אותי המחלה הארורה, עברתי טיפולים, ניתוחים תרופות... הייתי אפוף בדאגה ובפחד מפני המוות... ביקשתי מכל מי שהכרתי שיתפלל עלי... אני רוצה לחיות.

בעזרת ה' ותפילות הרבים, לאחר שנה יצאתי מזה, ולא היה זכר למחלה. אולם לאחר זמן מה, היא הופיע שוב במלוא חוצפתה, והפעם היתה קשה יותר. ושוב עברתי טיפולים, ניתוחים תרופות וכל המרעין בישין. ושוב פעם התפילות עזרו ולאחר בדיקה יסודית הכל נעלם. עשיתי מסיבת הודיה, הייתי משוכנע שזה מאחורי, אך התבדיתי, היא פרצה בשלישית, והפעם הרופאים כבר אמרו נואש, על פי כל הסטטיסטיקות והממצאים, ידם קצרה מלהושיע...

התחלתי שוב עם הטיפולים הקשים, עד שיום אחד ניגש אלי הפרופסור ואמר בקול סמכותי: "אני מאוד מצטער, אבל אנחנו מרימים ידיים"...

נסעתי מיוסר אל האדמו"ר, סיפרתי לו מה הרופאים אומרים וביקשתי ממנו: "אנא רבי, אני רוצה לחיות!", האדמו"ר בכה, וגם אני בכיתי אתו, הוא אחז בכפות ידיי ממרר בבכי ואומר לי בקול משתנק: "יש אנשים שמקבלים פתיל של חיים באורך שמונים שנה, ויש שפתילם שישים... ויש שפתיל חייהם רק עשרים ותשע שנים".

אבל אני לא נתתי לייאוש להשתלט עלי, ואמרתי: "אני לא מוותר! אני מבקש מהרב חבל הצלה, היאך לאחוז ולהישאר כאן בעולם הזה". האדמו"ר הביט בי בעינים אוהבות ולחש: "יקירי, אם תקדיש את כל חייך לרעייתך שבעזרת ה' תזכה בך, תקבל חיים ארוכים מן השמים, רפואה שלמה".

יצאתי נסער מחדר האדמו"ר. בדרך לביתי הטלפון הנייד שלי מצלצל ועל הקו הגבאי של האדמו"ר שהתקשר כדי להציע לי שידוך, בחורה שהיא משכמה ומעלה, אולם יש לה חסרון אחד, שהיא משותקת בשתי רגליה ושמה רבקי... הרגשתי שמשמים שלחו לי את האשה שראוי שאקדיש לה את חיי, והיא זו שתעניק לי חיים בריאים.

האדמו"ר שהכיר את משפחת הכלה, המליץ בחום על השידוך, ואף דאג לכך בעצמו. הכל ברוך ה' עלה יפה. אני המשכתי בטיפולים למרות שהרופאים לא נתנו לכך שום סיכוי. שבועיים לפני החתונה עשיתי בדיקה יסודית נוספת, והתרחש הנס בפעם השלישית, גופי נמצא נקי לחלוטין לתדהמת הפרופסור וכל הסקטור הרפואי.

אין לי ספק שחיי ניתנו לי במתנה בזכות הכלה המיוחדת, ואני מוכן להקדיש את חיי בעבורה עד מאה ועשרים שנה. **(הרב קובי לוי)**

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים